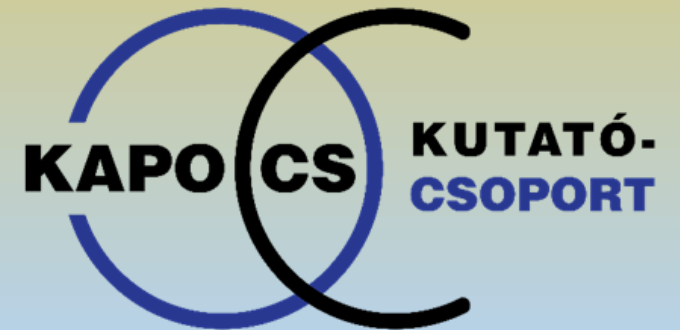

SZIMBÓLUMOK ÉS/VAGY ÁTMENETEK A PEDAGÓGIÁBAN

Hevesi Tímea Mária
hevesi.timea.maria@szte.hu

Globalizáció – közösség – egyén

- Globalizációs folyamatok -> homogenizációs tendenciák
- Globális elemek összekapcsolása a lokálissal -> új születik = globalizáció
- Paradigmatikus elmozdulás -> új elméleti megközelítések -> a tudományos referenciakeretnek egyetemesnek szükséges lennie -> a conditio humana-t ezentúl csak globálisan lehet megérteni (Wittmann, 2014)

Szimbólumok a közösségteremtésben

- Egyetemesek, kommunikációs erejük határtalan (Tánczos, 2007)
- Általa képes az egyén kapcsolatot teremteni, azonosságot feltételezni a Másikkal (Kapitány–Kapitány, 2020)

Csoportképződés

Az egyén társadalmi helyének kialakítása
(Kapitány–Kapitány, 2020)

Szimbólum – átmenet – átalakulás

- A legnegatívabb jelképek is eufemizálódhatnak: a félelmetes zuhanás helyébe az intimitás szférájába való szelíd alászállás kerül (Tánczos, 2007)
- A szimbólumok révén átalakulnak a tapasztalataink: cselekedeteink, érzéseink, tapasztalataink (Wagoner, 2010)
- Szimbolizáció -> szocializáció – szimbolikus terepe: a játék (Kapitány–Kapitány, 2020)
- Szimbólumok -> motiválhatják a tanulókat az iskolai órákon az együttműködésre; megkönnyíthetik a gyermekek tanulási folyamatait, elősegíthetik a képességeik fejlődését (Kambouri–Pieridou, 2016).

Szimbólumok a pedagógiában

- Szimbolizáció – archaikus élmények megjelenése (Kapitány–Kapitány, 2020)
- Mayes (2020): archetipikus pedagógia kidolgozása <- archaikus szimbólumok alkalmazása -> jelentősége az oktatáselmélet szempontjából; a szimbólumok transzcendens funkciója, mint elsődleges oktatási modalitás
 - Pszichodinamikai képekkel való munka
 - Archetipikus reflektivitás <- transzperszonális pszichológia

Szimbólumpedagógia a közösségteremtésért

- Archaikus élmények megtapasztalása
- Csoportképződés segítése
- Közösségek kialakulása

Az **archaikus élmény** a személyiség kiteljesedését szolgáló ősi/természetes és pozitív tapasztalat, melyben megjelenhetnek a társas jól-lét dimenziói

(pozitív érzelmek, együttműködési készség, spiritualitás).

Jellemzője az öröm, amely az élmény újra átélésére ösztönöz és sajátossága – archaikus, többdimenziós volta miatt – a holisztikus jellege.

A **szimbólumpedagógia** egy olyan pedagógiai módszer, mely az analógiás gondolkodásmódon alapul és archaikus élmények megtapasztalására ad lehetőséget.

Szimbólumpedagógia óvodáskorban

Integrációt segítő játékok: <https://www.youtube.com/watch?v=NI43DysRS98>

(39-41 perc)

- körjátékok,
- közös szabad festés,
- zenélés és zenehallgatás,
- állat asszisztált foglalkozások,
- növények ültetése és gondozása,
- vízzel való játékok,
- gyertya alkalmazása (pl. elkészítés rítusának kialakítása),
- szenzoros ingereket adó elemekből akadálypálya (pl.: ugrálás, forgás, hintázás),
- taktilis tapasztalatszerzés (földdel, kavicsokkal való játékok), stb.

Szimbólumpedagógia az oktatás területén

- Kapcsolódás pedagógiai tartalmakhoz (többségi oktatásban), pl.:
 - **Történelem**: mítoszok feldolgozása, közös szimbólumok megbeszélése (ló, madár, kereszt, stb.), népek zenéi, események eljátszása (drámajáték)
 - **Ének-zene**: kultúrák zenéi, hangszerei, közös zenélés, kulturális szokások megbeszélése, zenére alkotás
 - **Testnevelés**: zene és mozgás összekapcsolása, közös tánc, körjátékok
 - **Természetismeret**: megérintése-megtapasztalása a tanultaknak (fa, virág, állat, kő, stb.), környezetalakítás (kavicsfestés, ültetés, stb.)

A különböző tudástartalmak összekapcsolódnak
Élményeken alapulnak az ismeretek

Feltáró kutatás az alkalmazhatóságról

- Célunk feltáró kutatás végzése az archaikus élmények kapcsolatépítő hatására vonatkozóan.
- Mintánkat viselkedési és beilleszkedési nehézséggel küzdő óvodáskorú gyermekek alkotják.
- Kutatásunk egyik kérdése, hogy mennyire válik bevonhatóvá a kutatásunkban részt vevő gyermek a kortársaival való közös csoportfoglalkozásba archaikus tapasztalatokat felkínáló foglalkozások befolyására?

Vizsgált hipotézisünk:

Az autizmusra utaló viselkedést mutató gyermek motivált lesz a csoportos foglalkozásokban való részvételre archaikus élmények hatására.

Hipotézis vizsgálata

A kutatás alapja: pedagógiai kísérlet (N = 40) megvalósítása

- Kísérleti csoport N = 27 és Kontroll csoport N = 13

Feltáró módszerek:

- Szocialitást vizsgáló megfigyelési szempontsor (jelölése: M)
- Kérdőív I. (jelölése: KI.)
- A kutatásban részt vevő gyermek háttéradatai

Feldolgozó módszerek:

- leíró és matematikai statisztikai módszerek
- IBM SPSS Statistics 19 program alkalmazása

Adatok elemzése: kvalitatív és kvantitatív módszerek

Minta és mintavételi eljárás

- **Populáció:** Csongrád megyében ellátott, autizmusra utaló diagnózissal rendelkező óvodáskorú gyermekek.
- **Minta:** A 2012/2013., a 2013/2014. és a 2014/2015. tanévek folyamán autizmus spektrum zavarra utaló diagnózissal rendelkező óvodáskorú (3–7 év közötti) gyermekek Szegeden és Hódmezővásárhelyen.
- **Mintavételi eljárás:** Jelen vizsgálat a nem valószínűségi mintavételi csoporton belül az elbírálósos mintavételi típusba sorolható.

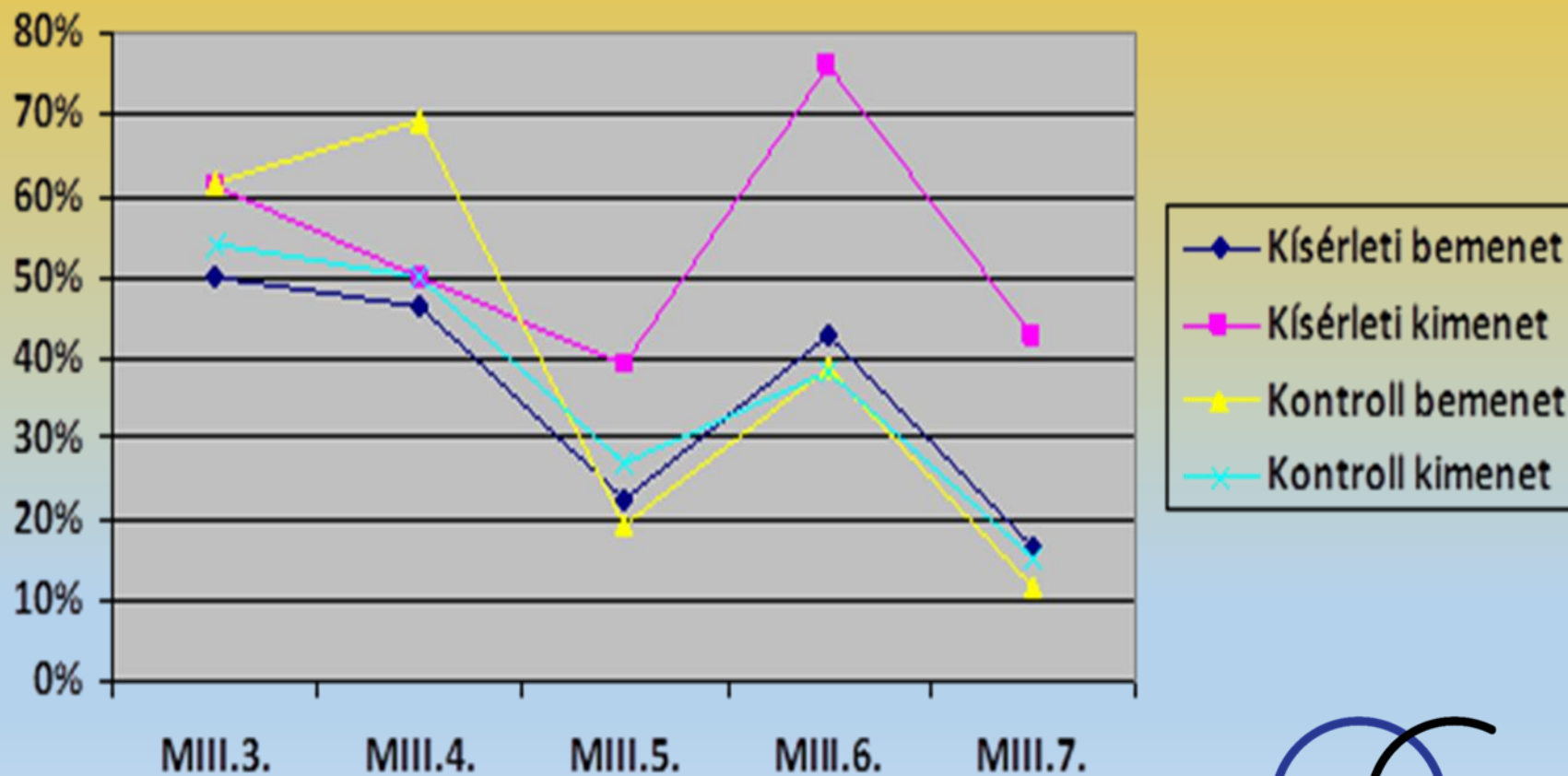

A PEDAGÓGIAI KÍSÉRLET MEGVALÓSÍTÁSA

Vizsgálati időszakok	Intervenciós technikák	BEÉRKEZÉS			SZABAD JÁTÉK			CSOPORTOS FOGLALKOZÁS			Intervenció összesített ideje	
		alkalom		össz. (h)	alkalom		össz. (h)	alkalom		össz. (h)	h/6 nap	h/12 hét
		min/nap	min/hét		min/nap	min/hét		min/nap	min/hét			
1. vizsgálati időszak (3 hónap)	érzékenyítő napok (6 nap)	20	-	2	40	-	4	180	-	18	24	-
2. vizsgálati időszak (3 hónap)	szakemberek által óvodai ellátásban (12 hét)	-	2x5	2	-	2x10	4	-	2x45	18	-	24
	szakemberek által korai ellátásban (12 hét)	-	10		-	20		-	90			

Csoportos foglalkozásokban a motiváció vizsgálata

Megerősíthető az a feltételezés, melyet az alternatív hipotézisben megfogalmaztunk.

Következtetések

- Gyermekközösségekben, az autizmusra utaló viselkedést mutató gyermekeknél az archaikus élmények hozzájárulhatnak társas jól-létük megteremtéséhez.
- A Szimbólum pedagógia gyakorlati alkalmazását több korosztálynál szükséges kipróbálni.
- Érdeemes a terület további vizsgálatra.

Felhasznált irodalom

Kambouri, M. – Pieridou, M. (2016): Symbols and their use in Early Years Science. Early Years Educator 18(3):38-44.
<https://www.magonlinelibrary.com/doi/abs/10.12968/eyed.2016.18.3.38>

Mayes, Clifford (2020): Archetype, Culture, and the Individual in Education. The Three Pedagogical Narratives. Routledge.

Wagoner, Brady (2010): Symbolic Transformation. The Mind in Movement Through Culture and Society. Routledge.

Wittmann, Veronika (2014): World society and globalisation. Journal for Multicultural Education 8(3)
https://www.researchgate.net/publication/265858363_World_society_and_globalisation

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

